

ŽURNÁL

Dvojmesačník Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s. Ročník 2

Farby jesene

OBSAH

JAVYS

Schyluje sa k odstaveniu aj 2. bloku V1 4

Rozhovor s vrchným riaditeľom divízie V1
Ing. Miroslavom Obertom

4

Prevádzka jadrových zariadení JAVYS 5

**Vplyv prevádzok JAVYS
na životné prostredie** 6

Deň energetiky 7

Bezpečne a spoľahlivo 8

Precvičovali i evakuáciu 8

8

9

REGIÓNY

**Tip na cyklovýlet
K najmladšej rozhľadni v okolí** 9

**Zaujímavosti z regiónu
Jaslovských Bohuníc** 10

Zaujímavosti z močovského regiónu 12

10

RELAX

November v záhradke 14

Citroën s mladšou tvárou 14

**Gabika Škrabáková Kreuz:
„Potrebujem veľa lásky a slnka“** 15

Dve jablká denne a ste fit 16

Krížovka 16

14

15

Pár riadkov na úvod

Vážení čitatelia,

blíži sa termín odstavenia 2. bloku jadrovej elektrárne V1. Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s., je vlastníkom a prevádzkovateľom tejto elektrárne. Na konci roku 2006 sme na základe rozhodnutia vlády SR predčasne ukončili prevádzku 1. bloku a posledný deň tohto roku naplníme aj druhú časť rozhodnutia odstavením 2. bloku. Na 1. bloku neboli dosiaľ vykonané také práce, ktoré by znemožnili opätovné spustenie bloku do výkonovej prevádzky.

Odstavením bloku sa začína obdobie ukončovania prevádzky. Spoločnosť JAVYS je i naďalej držiteľom povolenia na prevádzku pre elektrárňu V1 vydaného Úradom jadrového dozoru SR (ÚJD SR), ktoré zostane platné aj po odstavení 2. bloku JE V1 na konci roku 2008. Povolenie na prevádzku môže byť nahradené povolením na etapu vyradovania, ak o to prevádzkovateľ požiada. Povolenie na etapu vyradovania môže prevádzkovateľ od dozorného úradu dostať po splnení radu technických i legislatívnych požiadaviek a činností.

Povolenie ÚJD SR na prevádzku oboch blokov JE V1 nie je časovo obmedzené. V zmysle zákona o mierovom využívaní jadrovej energie a v súlade s vyhláškou ÚJD SR o periodickom hodnotení jadrovej bezpečnosti je prevádzkovateľ povinný vypracovať Periodické hodnotenie jadrovej bezpečnosti a predložiť správu o periodickom hodnotení na ÚJD SR. Pre 1. blok JE V1 je potrebné správu predložiť najneskôr do 20. januára a pre 2. blok najneskôr do 18. apríla 2010.

Ministerstvo hospodárstva, ako jediný vlastník akcií spoločnosti JAVYS, a.s., rozhodne, kedy prevádzkovateľ JE V1 požiada ÚJD SR o vydanie povolenia na vyradovanie a následne po získaní povolenia začne samotné vyradovanie.

V prípade rozhodnutia vlády SR o opätovnom spustení blokov JE V1 do výkonovej prevádzky s dodávkou elektriny bude potrebné vykonať určité kroky súvisiace s predpísanými kontrolami a testami zariadenia a s výmenou paliva.

Vo svete sú dostatočné skúsenosti s odstavením jadrových blokov na dlhšiu dobu a s ich opätovným spustením. Podobná skúsenosť bola overená aj počas prevádzky JE V1, keď v rámci modernizácie a rekonštrukcie v období rokov 1996 – 2000 boli z dôvodu zásahu do zariadenia dočasne odstavené postupne oba bloky na obdobie niekoľkých mesiacov a následne opäť úspešne spustené do prevádzky.

Ing. Dobroslav Dobák
hovorca

Poslaním spoločnosti JAVYS je bezpečne, spoľahlivo a efektívne prevádzkovať a vyradovať jadrové zariadenia, nakladať s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoreným jadrovým palivom, s minimálnym vplyvom na životné prostredie.

Schýľuje sa k odstaveniu aj 2. bloku V1

Odstavením 2. bloku vstúpi jadrová elektrárň V1 do prevádzkového finále. Jej 30-ročnú prevádzku sprevádzali rekonštrukcie, technické a bezpečnostné vylepšenia, ktoré ju zaradili medzi moderné jadrové elektrárne. Napriek tomu odchádza do predčasného dôchodku s vyše 150-miliónovým kontom MWh vyrobenej elektriny a s výbornými prevádzkovými a bezpečnostnými hodnoteniami. Situáciu v jadrovej elektrárni V1 nám priblížil Ing. Miroslav Obert, člen predstavenstva a vrchný riaditeľ divízie V1.

Vizitka

Ing. Miroslav Obert

Narodený:

17. 10. 1961 v Hlohovci

Vzdelanie:

Elektrotechnická fakulta Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, smer Elektrotechnika, neskôr špecializácia Jadrové elektrárne

Pracovné pozície:

Atómové elektrárne Bohunice – technik, operátor sekundárneho okruhu, operátor primárneho okruhu, vedúci reaktorového bloku, zmenový inžinier, bezpečnostný inžinier, vedúci odboru riadenia prevádzky, vedúci útvaru prevádzky závodu SE-EBO V1

Jadrová a vyradovacia spoločnosť – riaditeľ sekcie prevádzky V1, člen predstavenstva a vrchný riaditeľ divízie V1

Na konci roku 2006 sme odstavili 1. blok jadrovej elektrárne V1. Aký je momentálne stav na tomto bloku?

Ubehlo už dvadsaťjeden mesiacov od okamihu, keď na Silvestra roku 2006 odpojením turbogenerátorov od siete 1. blok JE V1 ukončil 28-ročnú prevádzku s dodávkou elektriny do siete a vstúpil do etapy ukončovania prevádzky. Blok je prevádzkovaný v zmysle Konceptie ukončovania prevádzky JE V1 a po odstavení už neprodukuje elektrinu.

Po odpojení generátorov od siete bola ukončená riadená štiepna reakcia, blok bol vychladený a uvedený do tzv. režimu 5, pričom palivo zostalo v reaktore. Odvod tepla z palivových článkov bol zabezpečovaný prirodzenou cirkuláciou chladiva v reaktore.

Približne po roku prevádzky reaktora v takomto stave bol blok vo februári tohto roku uvedený do režimu 7. Reaktor bol roztesnený a všetko jadrové palivo z reaktora vyvezené do bazéna skladovania, ktorý sa nachádza v blízkosti reaktora. Následne bol reaktor uzatvorený a celý primárny okruh 1. bloku zaplnený čistým kondenzátom.

Palivo zostane v bazéne skladovania dlhšie obdobie?

Predpokladáme, že jadrové palivo zostane uložené v bazéne skladovania do februára 2009, kedy je naplánovaný odvoz posledného vyhoreného paliva z 1. bloku do medziskladu vyhoreného paliva, ktorý sa nachádza v lokalite Jaslovské Bohunice. Tým bude 1. blok JE V1 uvedený do režimu 8, t. j. na 1. bloku sa už nebude nachádzať jadrové palivo. V tomto stave ukončovania prevádzky blok zotrva až do získania povolenia na vyradovanie.

Sú ešte nejaké zariadenia na 1. bloku v aktívnej prevádzke?

Na základe Konceptie ukončovania prevádzky sú niektoré nepotrebné zariadenia odpojované, znefunkčnené a zaistené. Samozrejme, že časť zariadení musí zostať naďalej v prevádzke z dôvodov prevádzkových, resp. z dôvodov zaistenia vysokej úrovne bezpečnosti. V plnej prevádzke v tomto režime zostávajú prakticky systémy zaisteného elektrického napájania, elektrické napájanie vlastnej spotreby, systém zaistenia bezpečnosti, vzduchotechnické systémy, technologický počítačový systém, systém radiačnej kontroly a ďalšie systémy. Prevádzkované sú i všetky systémy, ktoré sú spoločné pre oba bloky JE V1. Z dôvodu potreby zabezpečenia pripravenosti záložného zdroja chladiva pre 2. blok a plnenia požiadaviek predpisov pre havarijnú prevádzku počas nadprojektových havárií na 2. bloku zostávajú tiež v prevádzkyschopnom stave bezpečnostné systémy – systém havarijného doplňovania primárneho okruhu a sprchový systém hermetických boxov 1. bloku ako podpora pre 2. blok.

Elektrinu do siete dodáva len 2. blok JE V1. Ako napĺňa prevádzkové a výrobné ukazovatele?

Prevádzka 2. bloku je spoľahlivá a bezpečná. Blok dosahuje vynikajúce prevádzkové

JAVYS

výsledky a prekračuje plánované prevádzkové ukazovatele i úlohy vo výrobe elektriny. Dokonca môžeme konštatovať, že sledované ukazovatele prevádzky 2. bloku za posledné 2 roky nemajú obdobu v histórii tejto jadrovej elektrárne. Blok pracuje prevažne na zníženom výkone reaktora 97 %, pretože poskytuje podpornú službu pre prevádzkovateľa siete – primárnu reguláciu výkonu, čo je komerčne výhodné.

Onedlho naplníme aj druhú časť rozhodnutia vlády Slovenskej republiky o predčasnom odstavení JE V1 a o ukončení komerčnej prevádzky 2. bloku. Môžete charakterizovať proces jeho odstavenia?

Odstavenie 2. bloku bude prebiehať podľa harmonogramu odstavenia a pracovného programu, ktorý sa v súčasnosti pripravuje. Začiatok odstavenia, podobne ako pri odstavení 1. bloku v roku 2006, predpokladáme 31. decembra 2008 pravdepodobne napoludnie. Prvou etapou v procese odstavenia bude zníženie výkonu turbogenerátora a reaktora na nulový výkon a odpojenie posledného turbogenerátora od siete, čím bude ukončená dodávka elektriny do elektrizačnej siete SR z 2. bloku JE V1. Táto etapa trvá približne 6 hodín. Po odstavení pracujúceho turbogenerátora budú pokračovať štandardné práce spojené s odstavením reaktora a následne začne vychladzovanie bloku postupným znižovaním teploty z prevádzkovej teploty 300 °C na teplotu 40–60 °C. Tento cieľový stav predpokladáme dosiahnuť 2. januára v predpoludňajších hodinách. Postupne potom budú odpájané systémy a zariadenia, ktoré už nebudú ďalej potrebné. Druhý blok bude v takomto stave prevádzkovaný až do doby, kedy bude možné vyviezť vyhorené jadrové palivo do skladovacieho bazéna, čo sa predpokladá na konci budúceho roku.

Samozrejme, musíme pritom zachovať vysokú úroveň jadrovej bezpečnosti a kultúry prevádzky počas celého obdobia.

Druhý blok, podobne ako prvý, bude teda prechádzať procesom ukončovania prevádzky. Je už známy postup vyradovania elektrárne V1?

Naša spoločnosť je držiteľom povolenia na prevádzku a povolenie na vyradovanie sa predpokladá získať až po splnení množstva technických a legislatívnych podmienok v roku 2011. Podľa platnej legislatívy, odstavením bloku nastáva obdobie ukončovania prevádzky. V rámci platného povolenia na prevádzku sú v tomto období vykonávané činnosti, ako samotné odstavenie, prevádzka bloku v odstavenom stave na dochladenie vyhoreného jadrového paliva, prípravné práce na vyradovanie, spracovanie rádioaktívnych odpadov vzniknutých počas prevádzky, príprava projektov na vyradovanie a príprava legislatívneho procesu, ktorý bude ukončený získaním povolenia na vyradovanie JE. Následne po získaní povolenia začne proces vyradovania JE V1. V súlade so slovenskou legislatívou bol vypracovaný Koncepčný plán vyradovania. Tento dokument poskytol všeobecné technické a finančné informácie o možných a rozumne vykonateľných alternatívach vyradovania. Zo štyroch alternatív, analyzovaných v pláne vyradovania, bola následne zvolená alternatíva bezprostredného vyradovania. Hlavnou črtou tejto alternatívy je bezprostredná a plynulá demontáž zariadení, demolácia budov až na dno stavebnej jamy a príprava lokality na ďalšie využitie. Vyradovanie bude prebiehať v dvoch etapách. Celý proces bude ukončený v roku 2023 a lokalita bude pripravená na ďalšie komerčné využitie.

Ďakujem za rozhovor.

- mm -

Prevádzka jadrových zariadení JAVYS

Jadrová elektrárň V1

August

V tomto mesiaci pokračovala spoľahlivá, bezpečná a stabilná prevádzka 2. bloku bez výpadkov výroby. Výkon reaktora bol znížený na 97 % a boli zapnuté korektory frekvencie oboch turbogenerátorov na poskytovanie primárnej regulácie výkonu. Nevyrobená elektrina z dôvodu poskytovania primárnej regulácie výkonu predstavovala 9 821 MWh.

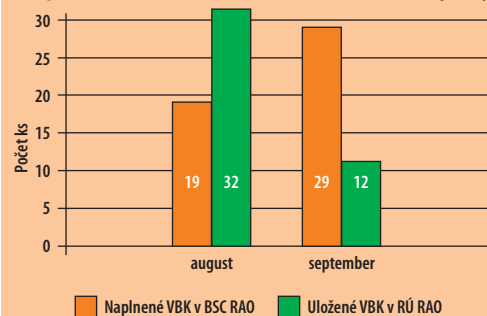
September

V poslednom mesiaci tretieho štvrťroka pracoval 2. blok spoľahlivo, bezpečne a stabilne bez poruchových výpadkov výroby. Plánované zníženie výkonu bloku na 55 % bolo z dôvodu vykonania skúšok ochrán a blokad turbogenerátorov. Blok dosiahol svoj nominálny výkon na druhý deň o 1.30 h. Reaktor pracoval na výkone 97 % so zapnutými korektormi frekvencie na oboch turbogenerátoroch na poskytovanie primárnej regulácie výkonu. Nevyrobená elektrina z dôvodu poskytovania primárnej regulácie výkonu bola 8 092 MWh. Výpadok výroby z dôvodu realizácie skúšok ochrán a blokad turbogenerátorov predstavoval 4 276 MWh.

Výroba elektriny v JE V1

1. blok	Odstavený v roku 2006
2. blok	
Od začiatku roka	2 719 536 MWh
Od začiatku prevádzky	81 485 988 MWh
JE V1	158 178 455 MWh

Naplnené a uložené vláknobetónové kontajnery

Počet uložených vláknobetónových kontajnerov

1711

JAVYS ekoinfo

Vplyv prevádzok Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a.s., na životné prostredie január – september 2008

Atmosféra

01 – 09/2008	Aktivita rádionuklidov v plynných výpustiach								
	JE V1			VYZ A1			MSVP		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Vzácné plyny (TBq)	4,584	2 000	0,229 %	**	*	*	**	*	*
Aerosóly (MBq)	16,269	80 000	0,020 %	2,515	940	0,27 %	0,432	300	0,14 %
Jód (MBq)	14,564	65 000	0,022 %	**	*	*	**	*	*

* limit nie je stanovený ** hodnoty sa nemerajú

Hydrosféra

Váh a Dudváh – limit podľa rozhodnutia č. KÚŽP-1/2006/00273/Fr vydaného KÚŽP Trnava

01 – 09/2008	Prevádzka	Jednotka	Ročný limit množstva vypúšťaných odpadových vôd	Vypustené množstvo odpadových vôd	% plnenia z ročného limitu	Množstvo odobranej vody z vodnej nádrže Sĺňava
Váh	JAVYS (VYZ, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	8 924 688	3 668 864	41,1	12 066 627
Dudváh	JAVYS (JE A1, JE V1)	m ³ .mesiac ⁻¹	315 360	235 872	74,78	-

01 – 09/2008	Aktivita rádionuklidov v odpadových vodách recipientu Váh					
	JE V1			VYZ		
	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu	Výpusť	Limit	Čerpanie limitu
Korózne a štiepne produkty (MBq)	15,000	13 000	0,115 %	85,91	12 000	0,72 %
Trícium (GBq)	2 027,4	20 000	10,137 %	163,06	10 000	1,63 %

Viac informácií nájdete na webovej stránke www.javys.sk.

Deň energetiky

Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s., pokračuje v tradícii oslavy energetikov. Tohtoročný sviatok si pripomenuli zamestnanci spoločnosti kultúrno-spoločenským podujatím 30. septembra v tenisovej hale hotela EMPIRE v Trnave. Deň energetiky sa stal príležitosťou na ocenenie zamestnancov za osobný prínos a zásluhy na rozvoji energetiky. Symbolicky prvé ocenenie vedenie JAVYS-u udelilo Ing. Martinovi Slezákovi in memoriam. Celý svoj život Ing. Slezák spojil s bohnickou jadrovou lokalitou a výraznou mierou prispel ku vzniku spoločnosti, kde pôsobil ako člen predstavenstva a vrcholový manažér. Ocenenie odovzdal predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Ing. Ján Valko manželke a synovi Martina Slezáka. Vo svojom príhovore k zamestnancom Ing. Valko stručne zhodnotil krátku históriu spoločnosti, poďakoval sa za doterajšiu činnosť a poukázal na hlavné úlohy a výzvy JAVYS. O príjemnú atmosféru podujatia sa postarali členovia hudobnej skupiny IMT Smile so spevákom Ivanom Táslerom a nestárnúcimi melódiami skupina Starmania.

- r -

Ocenenie z výstavy pre JAVYS

Od 14. do 17. októbra poskytol medzinárodný veľtrh ELO SYS v Trenčíne priestory pre 362 spoločností zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Maďarska, Švajčiarska, Taiwanu, Francúzska, Veľkej Británie, Nemecka a Chorvátska. Vystavovatelia prezentovali svoju činnosť z rôznych oblastí elektrotechnického a energetického priemyslu.

Spríevodnými aktivitami 14. ročníka výstavy boli konferencie, semináre a panelová diskusia na témy z oblasti technickej normalizácie v elektrotechnike. Vystavujúce firmy mali možnosť sa zapojiť do niekoľkých súťaží: Elektrotechnický výrobok roka, Najúspešnejší exponát veľtrhu ELO SYS, Konštruktér roka, Unikát roka a Ekologický počín roka.

Už po tretíkrát sa zúčastnila na tejto kontraktačno-prezentačnej výstave aj Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a.s. V tomto roku s cieľom predstaviť novú komunikačnú stratégiu spoločnosti – JAVYS, na každom kroku bezpečne. V duchu tejto stratégie bol navrhnutý výstavný stánok.

Nápaditú prezentáciu činností ocenili organizátori výstavy a udelili spoločnosti JAVYS diplom za 2. miesto v súťaži Najkrajšia expozícia veľtrhu ELO SYS 2008.

- r -

Návšteva z Európskej banky pre obnovu a rozvoj

Spoločnosť JAVYS navštívili 18. septembra vrcholoví predstavitelia Európskej banky pre obnovu a rozvoj. Banka je správcom Bohunického medzinárodného fondu, ktorý vytvorila Európska komisia na podporu ukončovania prevádzky JE V1. Súčasťou programu na Slovensku bolo prijatie u predsedu vlády a okrem iného aj prehliadka jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach. Hostí na pôde JAVYS-u prijali predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Ing. Ján Valko a členovia predstavenstva. Hostia si prezreli reaktorovú sálu, strojovňu a dozorniu 1. bloku jadrovej elektrárne V1. Aj počas prehliadky živo diskutovali na témy týkajúce sa prípravy personálu, využívania mechanizmov na vylúčenie ľudskej chyby, samotnej technológie, palivovej kampane, sledovania neštandardných stavov a počtu udalostí podľa medzinárodnej stupnice na hodnotenie udalostí na jadrových zariadeniach, poskytovania informácií o poruchách medzi prevádzkovateľmi, eventuálne jadrovými dozormi. Zaujímali sa i o riešenie výpadku vo výrobe elektriny, ktorý vznikne odstavením 2. bloku JE V1. Odzneli názory, že treba posilniť oblasť šetrenia energiami.

Ing. Dobroslav Dobák

Americká komisárka v BSC

Do jadrových zariadení v Jaslovských Bohuniciach zavítala 2. októbra, počas návštevy Slovenska, komisárka Úradu jadrového dozoru USA Kristine L. Svinicki. V sprievode predsedníčky ÚJD SR Marty Žiakovej si prezrela jadrovú elektráreň V2 a technológie na spracovanie rádioaktívnych odpadov v Bohunickom spracovateľskom centre. Zaujímala sa okrem iného o financovanie nakladania s rádioaktívnymi odpadmi, najmä z odstavených jadrových elektrární i o možnosti ďalšieho využitia komponentov z odstavených elektrární.

- r -

Dialóg s verejnosťou v Bohuniciach i v Mochovciach

Podobne ako v regióne Jaslovské Bohunice, pôsobí aj v mochovskej oblasti Občianska a informačná komisia JE Mochovce, ktorej vznik sa datuje od roku 2005. Členmi komisie sú prevažne zástupcovia občanov, ktorí sprostredkovávajú informácie o jadrovej energetike, prevádzke jadrovej elektrárne Mochovce, jej vplyve na životné prostredie a ďalšie aktuálne informácie. Tohtoročné zasadnutie komisie sa uskutočnilo 11. septembra v informačnom centre za účasti zástupcov manažmentu SE-EMO. Súčasťou pripravovaných mochovských aktivít na budúci rok je aj spolupráca s Občianskou a informačnou komisiou Bohunice. Jej tajomníka Ing. Dobroslava Dobáka, hovorca a vedúceho odboru komunikácie spoločnosti JAVYS, kooptovali do mochovskej komisie. Spoločnosť JAVYS prevádzkuje v Mochovciach jadrové zariadenie na spracovanie kvapalných rádioaktívnych odpadov a Republikové úložisko rádioaktívnych odpadov. - mm -

Bezpečne a spoľahlivo

Z rozboru prevádzkových ukazovateľov bezpečnosti za prvý polrok 2008 na jadrových zariadeniach JAVYS vyplynulo, že nebol registrovaný pracovný úraz a nevyskytla sa žiadna prevádzková udalosť hodnotená stupňom medzinárodnej stupnice na hodnotenie jadrových udalostí INES 1 a vyššie. Z 11 zaregistrovaných prevádzkových udalostí iba 1 udalosť podliehala hláseniu dozorným orgánom a pod tri udalosti sa podpísal ľudský činiteľ. Prevádzka blokov JE V1 bola bezpečná a spoľahlivá, bez neplánovaného automatického odstavenia reaktora a zlyhania bezpečnostných systémov pri ich aktivácii. Kolektívna efektívna dávka pracovníkov JAVYS a dodávateľov bola nízka, ani u jedného z pracovníkov nedošlo k prekročeniu autorizovaných ani interných limitov ožiarenia. Výpuste do životného prostredia dosahujú stále veľmi nízke hodnoty. Výsledky potvrdzujú dobrú prácu riadiaceho a obslužného personálu i spoľahlivosť zariadení.

Prvý transport z FS KRAO

Opýtali sme sa Ing. Vladimíra Remiáša, vedúceho odboru Finálneho spracovania kvapalných rádioaktívnych odpadov (FS KRAO) v Mochovciach.

V uplynulých dňoch v Republikovom úložisku nízko a stredne rádioaktívnych odpadov (RÚ RAO) v Mochovciach boli uložené prvé vláknobetónové kontajnery so spracovaným odpadom z FS KRAO. Aké odpady kontajnery obsahujú?

Jadrové zariadenie Finálne spracovanie kvapalných rádioaktívnych odpadov je v súčasnosti v etape aktívnej skúšobnej prevádzky. Preprava vláknobetónových kontajnerov s RAO bola realizovaná prvýkrát, dá sa povedať, že je to ďalší dosiahnutý míľnik skúšobnej prevádzky tohto jadrového zariadenia. Počas prepravy bolo transportovaných 6 kontajnerov s rádioaktívnym odpadom, pričom prvé tri boli naplnené upravenými RAO z aktívneho komplexného vyskúšania a ďalšie tri obsahovali RAO zo skúšobnej prevádzky z roku 2007. V kontajneroch sú kvapalné RAO z prevádzky SE-EMO, z ktorých časť je spracovaná v bitúmenovej matrici, v siedmich 200 l ocelových sudoch a časť v aktívnej cementovej zálievke, ktorá vyplňa voľný priestor medzi sudmi.

Ďakujem za rozhovor.

Tatiana ěhnová

Precvičovali i evakuáciu

Spustením vnútorného varovacieho systému 2-minútovým kolísavým tónom sirén v lokalite závodu SE-EBO V2 a spoločnosti JAVYS sa začalo celoareálové havarijné cvičenie s názvom Holubica 2008.

Havarijné cvičenie sa uskutočnilo 14. októbra v súčinnosti s vonkajšími orgánmi a organizáciami napojenými na Organizáciu havarijnej odozvy EBO na tému Identifikácia, lokalizácia a likvidácia následkov simulovanej udalosti 3. stupňa – núdzový stav v okolí jadrového zariadenia.

Simulovanú udalosť v lokalite Bohunice riadila Havarijná komisia EBO, ktorá je zložená z pracovníkov SE-EBO a JAVYS. Komisia je spoločná pre obidva právne subjekty a zodpovedá za riešenie udalosti ako v elektrárni V1, tak i v elektrárni V2.

Cvičenie vychádzalo zo simulácie modelovanej udalosti pre podmienky jadrovej elektrárne V2, spojenej s únikom rádioaktívnych médií mimo územia jadrového zariadenia v takom rozsahu, že bola potrebná realizácia ochranných opatrení pre zamestnancov a osoby nachádzajúce sa v lokalite elektrárni a taktiež i obyvateľov v okolí. Súčasťou tohtoročného cvičenia bola i evakuácia obyvateľov a školy z obce Malženice, ktorí boli vyvezení evakuačnými autobusmi najprv do Galanty, kde bolo zriadené roztrieďovacie stanovište a následne do obce Jahodná.

- mm -

Štipendia zo SES pre žiakov SOŠ Tlmače

Stredná odborná škola Tlmače vychováva odborníkov už 58 rokov. O tom, že sú to odborníci, ktorí majú uplatnenie na trhu práce, svedčí aj fakt, že absolventi našej školy majú 100 % uplatnenie v praxi. Ďalšou výhodou návštevy školy je aj to, že žiaci strojárskoho zamerania majú možnosť v študijných odboroch v treťom a štvrtom ročníku poberať podnikové štipendium zo SES Tlmače, a žiaci elektro zamerania poberajú podnikové štipendium z firiem KTS s.r.o., Kumpers Textil Slovensko, Levice, Gufero Levice, Spilatext Levice.

Dňa 16. októbra 2008 slávnostne podpísalo 11 žiakov tretieho ročníka študijného odboru mechanik strojov a zariadení podnikové štipendium so Slovenskými energetickými strojárňami a.s. Tlmače v priestoroch Školiaceho strediska v SES. Žiakom sa prihovarila vedúca sekcie Získavanie a rozvoj ľudských zdrojov Ing. Miroslava Takáčsová, špecialista pre získavanie a rozvoj ľudských zdrojov Ľubomír Forgáč a špecialista pre zväranie Ing. Ivan Uhnák.

Ing. Takáčsová vysvetlila dôležitosť tohto slávnostného podpisu pre budúcich zamestnancov podniku. Pretože medzi žiakmi boli aj žiaci, ktorí dosahujú dobré študijné výsledky a chcú pokračovať v štúdiu na VŠ technického smeru, aj toto je možné s tým, že k zmluve podnik pridá dodatok, kde po úspešnom ukončení štúdia na VŠ

sa absolventi zamestnajú v SES, vysvetlila Ing. Takáčsová.

Aj pre školu to má význam, pretože výška štipendia sa odvíja od dosahovaného študijného priemeru (v rozsahu 800 – 1 500 Sk), čo núti žiakov dosahovať lepšie výsledky v škole, svedomitejšie pristupovať k svojim študijným povinnostiam. Týmto vychováваме kvalifikovaných odborníkov pre prax.

A čo dodať na záver, snád' len to, aby naša škola vychovávala čo najviac odborníkov pre strategický podnik v regióne.

Ing. Jana Mrázová, riaditeľka SOŠ Tlmače

Čajkov na historickej kráľovskej ceste

S veľkou srdečnosťou sa otvorila prvú októbrovú sobotu náruč vinohradníckej obce Čajkov, kde hostí na 8. ročníku obaračkovej slávnosti privítala starostka Emília Níchtová. Návštevníkom sa prihovaril aj predseda miestneho vinohradníckeho spolku MUDr. Jaromír Muráni, ktorý privítal vinárov, predsedov vinohradníckych spolkov z okolitých obcí, odborníkov spojených s vedou a výskumom z oblasti vinohradníctva, ako aj zástupcov Vysokej školy poľnohospodárskej z Nitry.

Po slávnostnom úvode sa obcou vydal sprievod na čele s alegorickými vinohradníckymi vozmi. Do taktu vyhrávala dychová hudba Kozárenka, za ňou kráčala čajkovská nevesta, hostia, folkloristi a návštevníci vinobrania. Zraky všetkých sa upierali na krásne vyzdobené priedomia a na zrekonštruovaný

park v centre obce. A práve v ňom boli všetci svedkami slávnostnej udalosti, keď položením žulovej dlaždice s logom Magna Via sa Čajkov stal oficiálnou súčasťou významnej historickej kráľovsko-cisárskej poštovej cesty. Doc. Ing. Jozef Húska, CSc., pri tejto príležitosti povedal: "Prajem vám, nech označenie Magna Via láka do Čajkova mnohých hostí, aby k vám prišli, videli, počuli, precítili, to najlepšie, čo ľudia vytvárali počas dlhej histórie a aby o týchto dojmach rozprávali vo svete. „Na kráľovskej ceste, kráľovské služby“, tento slogan patrí k tomuto logu, nuž teda, nech sa ho Čajkovčanom darí naplňať!"

Starostka v mene občanov obce prisľúbila, že sa zo všetkých síl budú snažiť, aby návštevníci prichádzali a navštívili nielen centrum obce, ale aby našli cestu do čajkovských vinohradov, do vzácnych čajkovských hajlokov, k tomu najvzácnejšiemu vínnemu moku.

Návštevníci vinobrania videli hlavný kultúrny program v miestnom kultúrnom dome. Tu boli zároveň ocenené tri významné osobnosti, ktoré sa svojou prácou usilujú propagovať tekovský región. Podpredsedníčka Nitrianskeho samosprávneho kraja Dr. Ľubica Burdová odovzdala

ocenenia doc. Ing. Jozefovi Húskovi, CSc., Piusovi Bielemu a Milanovi Hlôškovi.

Potom už javisko patrilo účinkujúcim. Vo folklórnom pásme priblížili najprv starodávne svadobné zvyky folkloristi z obcí Topoľčianky, Močenok a Čajkov. Po nich sa mikrofónu ujal Ander z Košíc, ktorý humorným slovom poriadne potrápil bránicu divákov. Veľký ohlas malo pásmo v réžii Ing. Jozefa Selku pod názvom „Keď sa Slovák...“, v ktorom účinkovali členovia FSK Dolina z Čajkova a Folklórneho súboru Vatra z Tlmáč.

Kým niektorí si vychutnávali kultúrny program, ďalší miestne špeciality, ktorých ponuka bola naozaj bohatá. Lokše plnené husacou pečienkou, pukanské párace, guľaše, slivkový lekvár a perky, zabíjačkové špeciality a k tomu dobré čajkovské vínka alebo burčiak, to všetko sa míňalo veľmi rýchlo. Čajkovské vinobranie má svoje čaro a kto ho okúsil, určite príde o rok znova.

Vanda Prandorfyová

REGIÓŇ

Záchranári z Levíc sú zlatí

S víťazným pohárom a diplomom za prvé miesto sa na sklonku septembra vrátila domov do Levíc posádka Rýchlej zdravotnej pomoci URGENT, ktorá sa zúčastnila v Modre XVIII. ročníka súťaže Záchrana 2008. Do súťaže postúpilo celkovo 30 posádok Rýchlych lekárskejších pomoci (RLP) a 30 posádok Rýchlych zdravotníckych pomoci (RZP). Víťazný tím RLP tvorili spoločne RZP URGENT Levice a RZP OPTIMUS Vráble. Súťažili pod názvom OPTIMUS URGENT. O dojmy zo súťaže sme požiadali vedúceho lekára RZP URGENT Levice MUDr. Ladislava Kotrusza.

Pred 18 rokmi vzniklo na Slovensku jedinečné a zároveň najväčšie metodické cvičenie pracovníkov záchranných zdravotných služieb v rámci Slovenska, unikátne v európskom, a možno aj celosvetovom meradle – Záchrana 2008. Touto súťažou si záchranné služby otestovávajú svoju kvalitu, aj keď slovo súťaž možno trochu degraduje význam podujatia. Dôvodom, prečo sme sa rozhodli zúčastniť tejto súťaže súčasne je, že niektorí naši zamestnanci pracujú v oboch spoločnostiach a práve oni aj súťažili. Zároveň sme si regionálne blízki, zasahujeme na rovnakom území a veľmi často sa stretávame pri nehodách. O naše víťazstvo sa pričínili lekár MUDr. Miloslav Hanula, záchranárka Erika Pintérová a vodič záchranár Bc. Jaroslav Kopernický. Víťazstvo nás nesmierne teší, je našou obrovskou prestížou. Súťaž Záchrana odráža kvalitu a ten, kto ju vyhrá, môže povedať, že patrí medzi špičku na Slovensku. Keďže organizátorom toho nasledujúceho podujatia je vždy víťaz posledného ročníka, budúci rok sa Záchrana uskutoční v Leviciach. Stretne sa tu slovenská záchranárska špička, ktorú uvidí aj verejnosť počas tzv. spanilej jazdy záchranárskych vozidiel mestom.

Súčasťou Záchrany 2008 bol kongres Spoločnosti urgentnej medicíny s medzinárodnou účasťou, ktorý je najväčším odborným podujatím pre zdravotníckych záchranárov a lekárov pracujúcich v záchranných službách. Ešte by som rád dodal, že záchranná služba v Leviciach má ako jedna z najstarších záchranných služieb na Slovensku vyše 30-ročnú tradíciu. Levičania sa doteraz zúčastnili všetkých 18 ročníkov tohto prestížneho podujatia. Opakovane niekoľkokrát sme obsadili 2. miesto a tentokrát nám konečne prvenstvo nešlo. Pre priblíženie uvediem, že na Slovensku funguje 264 staníc a z nich sa Záchrany zúčastnilo iba 30 posádok. Aj táto štatistika potvrdzuje, že levická záchranná služba má veľmi dobré meno a naša spoločnosť URGENT v tom od svojho vzniku pokračuje. Pretože poskytovať záchrannú službu dobre nestačí. Môžeme ju robiť len na maximálne možnej úrovni a k tomu smeruje všetka naša snaha. Tento výsledok je odzrkadlením 30-ročnej historickej skúsenosti, ktorú si navzájom odovzdávame. Na Záchranu sa totiž nedá len

ak prísť a vyhrať ju bez skúseností, tie sa ročným tréningom získať nedajú. To, že my poskytujeme záchrannú službu, považujeme v prvom rade za privilégium, že sme tí vyvolení, ktorí máme tú česť robiť túto robotu, či skôr vykonávať toto poslanie.

-sak-

Životnými cestami Jána Palárika

V Starom Tekove sa 24. septembra uskutočnilo pracovné stretnutie primátorov a starostov miest a obcí, v ktorých pôsobil spisovateľ, kňaz, dramaturg a publicista Ján Palárik. Štatutárni zástupcovia miest Banská Štiavnica a Trnava, obcí Abrahám, Hoste, Hronské Kľačany, Majcichov, Palárikovo, Raková, Starý Tekov a Štiavnické Bane uzatvorili Zmluvu o združení Životnými cestami Jána Palárika, a to ešte dňa 6. septembra 2008 v Palárikove. Cieľom združenia je oboznamovať spoločnosť s činnosťou a dielom Jána Palárika, propagovať jeho odkaz, vykonávať umeleckú, prednáškovú, publicistickú, vedeckú, náboženskú a vzdelávaciu činnosť pre dosiahnutie aktualizácie osoby Jána Palárika. V deň uskutočnenia pracovnej porady nás všetkých aj s kňazmi rím. kat. farnosti zo Starého Tekova, Palárikova a Majcichova prijal na audiencii Mons. Viliam Judák, biskup nitrianskej diecézy a poďakoval sa všetkým za aktívnu činnosť pri šírení diela Jána Palárika. Stretnutie splnilo účel tým, že upevnilo vzťahy obcí, ktoré sú v združení. Dúfame, že do združenia, ktoré je otvorené, pristúpia aj ďalšie obce. -zb-

Navštívil nás prezident

Slnčné jesenné počasie 18. októbra víťalo prezidenta Ivana Gašparoviča v obci Kalná nad Hronom. Program návštevy vzácného hosťa okrem stretnutia s občanmi regiónu zahŕňal tiež futbalový zápas medzi družstvom hostiteľa – obce Kalná nad Hronom a prezidentskou „jedenástkou“. Po nerozhodnom skóre 6:6 a predĺžení zápasu zvíťazilo družstvo obce.

Text a foto: Tatiana Éhnová

V Jaslovských Bohuniciach opravili ďalší kostol

Po rekonštrukcii Kostola sv. Michala v Jaslovských Bohuniciach sa pristúpilo aj k oprave druhého kostola v miestnej časti Paderovce. Okrem opravy veže dostal kostol tiež novú strechu, bola vymenená časť krovu. Kostol bol postavený v roku 1848, čiže v tomto roku oslavuje

160. narodeniny. S opravou sa začalo v septembri 2008, v prvej polovici októbra boli práce ukončené. Na pozemku okolo kostola je cintorín, ktorý dostal nové oplotenie. Zre-

novovalo sa aj súsošie sochy Panny Márie s dieťaťom z roku 1794, ktoré sa nachádza v areáli cintorína pred vchodom do kostola, upravili sa chodníky. Pristúpilo sa tiež k úprave cintorína likvidáciou hrobov, o ktoré sa nik nestaral, alebo sa k nim nehlásil.

Športové gymnázium v Trnave nesie nový názov

Názov po známom trnavskom rodákovi, vzpieračovi a zápasníkovi Jozefovi Herdovi nesie od 24. septembra Športové gymnázium v Trnave. Na slávnostnej ceremónii ho do rúk riaditeľa školy Jozefa Jančoviča odovzdal Vladimír Kvaššay, vedúci oddelenia siete škôl na sekcii regionálneho školstva pri Ministerstve školstva SR. Na slávnosti sa okrem žiakov školy, učiteľov a trénerov zúčastnili i vzácní hostia: predstavitelia Trnavského samosprávneho kraja, František Chmelár, prezident Slovenského olympijského výboru, Ľudovít Vanek, prednosta Krajského školského úradu v Trnave, Peter Marček, prezident Zápasníckej federácie. Prišla i doposiaľ najúspešnejšia absolventka školy, strieborná medailistka z tohtoročných olympijských hier v Pekingu Zuzana Štefečeková a synovia Jozefa Herdu Henrich a Karol.

Z 1. medzinárodnej paralympiády Trnavského samosprávneho kraja

V sobotu 11. 10. 2008 sa v Hlohovci uskutočnili súťaže v rámci 1. medzinárodnej paralympiády Trnavského samosprávneho kraja. Zúčastnilo sa na nej vyše 300 športovcov, ktorí si zmerali sily v šiestich športových disciplínach: futbal, šach, stolný tenis, biliard, basketbal a športová strelba. Na paralympiáde bolo zastúpených sedem európskych štátov – Slovensko, Česko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko a Slovinsko. Podujatie sa realizovalo pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča. Slávnostné otvorenie sa konalo v Mestskej športovej hale v Hlohovci. Vztyčovanie olympijskej vlajky a zapáľovanie ohňa, sľuby rozhodcov i športovcov, spev a tanec i slávnostné príhovory, všetko

bolo ako na nedávno skončenej pekinskej paralympiáde. Oheň zapálila zlatá medailistka z Pekingu Veronika Vadovičová: „Zažila som v Číne veľkú paralympiádu a o to viac ma teší, že sa niečo podobné koná tu na Slovensku,“ povedala strelkyňa. Sľub rozhodovať v duchu fair play a podľa pravidiel zložili za rozhodcov Viliam Franko a Igor Longauer. Závazok súťažiť statočne a čestne prehlásili za všetkých športujúcich medailisti z Pekingu – strieborná Alena Kánová a zlatý Rastislav Revúcky. „Takéto hry sú motivujúce nielen pre vás, športovcov, ale aj pre nás ostatných. Je potešujúce vidieť vaše zápolenie, nadšenie, radosť a snahu po víťazstve. Mnohí zdraví ľudia nevedia prekonávať životné prekážky, vy to máte ťažšie a dokážete to. Nech sú tieto hry vyjadrením vašej túžby po úspechu a nech sa vám darí byť úspešnými nielen na športovom poli“, zaželel predseda Trnavského samosprávneho kraja. Búrať bariéry, nielen fyzické, ale aj tie medzi ľuďmi a národmi. To vpísali do víenka podujatia organizátori, ktorými boli TTSK, mesto Hlohovec, občianske združenie Kalokagatia, Športový klub telesne a zdravotne postihnutých Hlohovec a príslušné športové zväzy. Aj svojou prítomnosťou podporili tento sviatok športu primátori miest Hlohovec, Piešťany a Vrbové, poslanci Trnavského samosprávneho kraja.

REGIÓN

Victoria Regia už po pätnástykrát

V dňoch 18. – 21. septembra 2008 sa v Piešťanoch uskutočnilo už po pätnástykrát podujatie pod názvom Victoria Regia. Tradičné podujatie je oslavou krásy kvetov a darov prírody. Významnému jubileu boli zasvätené veľkolepé oslavy. Samotná súťaž bola rozdelená do troch kategórií

– pre základné školy, stredné školy a profesionáli. Hlavnými aktérmi podujatia boli žiaci Strednej odbornej školy záhradníckej v Piešťanoch, ktorí sa už po prvom sep-

tembrovom zvonení začali pripravovať na prezentáciu svojich schopností a zručností. Do Piešťan sa prišli predstaviť aj súťažiaci zo záhradníckych škôl Maďarska, Českej republiky a Rakúska. Domáci reprezentovala Stredná odborná škola záhradnícka Piešťany a Stredná odborná škola Rakovice. Dušou celej súťaže bola pani Marta Rybová, ktorá každý rok vynakladá všetko svoje úsilie na neustále zvyšovanie odbornej úrovne súťaže. V kategórii záhradníckych škôl bol vyhlásený i Memoriál Igora Drobného, bývalého riaditeľa školy, ktorý stál pri zrode myšlienky celého podujatia a zaslúžil sa o jeho propagáciu. Bohatý program celej súťaže bol doplnený kvetinovou šou a predvádzaním aranžérskych zručností nielen žiakov školy, ale aj žia-

kov partnerských škôl na Slovensku a v zahraničí. Zaujímavou atrakciou bola prehliadka alegorických vozov prevažne s rozprávkovými motívmi, ktorá začínala prechodom Kvetinového korza cez Kúpeľný ostrov a vrcholila prehliadkou alegórií na pešej zóne pri Hudobnom pavilóne. Všetky vyhotovené práce boli vystavené v Spoločenskom centre Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany.

Prax v španielskej Malage

Študentky Obchodnej akadémie v Hlohovci absolvovali päťtýždňovú odbornú prax v španielskom meste Malaga. Stáž bola organizovaná v rámci projektu Leonardo da Vinci a spolufinancovaná z EÚ. Na príprave sa podieľali hlavne riaditeľka školy Katarína Turzová, predstavitelia Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory a partnerská organizácia Ekip Europa. Pätnásť študentiek bolo rozdelených do viacerých firiem a cestovných kancelárií, ktoré sa na prechodný čas stali ich pracoviskami. Mladé Hlohovčanky tak nabrali skúsenosti v obchode so značkovým oblečením pre mladých, stavebno-dizajnérskej firme, marketingovej spoločnosti či cestovných kanceláriách. Okrem týchto skúseností mali dievčatá možnosť spoznať miestnu kultúru a zdokonaľiť sa v španielčine.

Nebo nad Bolerázom opäť ožilo

Už 21. ročník Trnavskej F3J zorganizoval MCT – Modelársky klub Trnava ako vrcholovú súťaž rádiom riadených veľkých termických modelov lietadiel pri príležitosti osláv 770. výročia udeľenia výsad slobodného kráľovského mesta Trnava. Tohtoročné zápolenie o body do Svetového a Európskeho pohára sa uskutočnilo 22. až 24. augusta na letisku Boleráz. Po šiestich kolách sa prebojoval na prvé miesto slovenský juniorský reprezentant Ján Littva. Ako druhý skončil Slovinec Jure Marc a tretí Maďar András Szeri. Chlieb sa však lámal vo finále 2 x 15 minút. V ňom si s extrémnym vetristým počasím najlepšie poradil Jiří Rajšner z Českej republiky. Taktiež na druhom mieste sa umiestnil český junior Tomáš Kadlec. Na treťom mieste sa umiestnil slovenský juniorský reprezentant Ján Littva, ktorý bol aj štvrtým na MS FAI F3J v Turecku. Vo Višegrádskom pohári družstiev obsadil prvé miesto tím z Maďarska, druhí skončili Česi a na treťom mieste skončil tím zložený z Chorvátov a Slovincov. Na podujatí sa zúčastnilo 55 pretekárov zo šiestich krajín.

November v záhradke

Aj keď to na jeseň v našej záhradke nevyzerá veľmi optimisticky, nájdú sa ešte druhy zeleniny, ktoré treba pozbierať. Ide najmä o koreňovú zeleninu a hlúboviny.

Z koreňovej zeleniny by sme mali čo najskôr pozbierať mrkvu, najlepšie ešte pred príchodom prvých mrazíkov. Dá sa celkom ľahko vyrýľovať pomocou vidiel, potom ju očistíme od zeme a veľmi opatrne odkrútime vňať. Mrkva pozbieraná na jeseň je vhodná surová do šalátov, prípadne ju môžete uskladniť na zimu. Zdravé, nepoškodené korene uložte do debničky s pieskom najlepšie do tmavej chladnej pivnice. Ak máte v záhradke hlbšie parenisko, môžete ju uskladniť aj do neho.

Aj petržlen je koreňová zelenina, ktorú môžete zbierať v novembri. Je však otužilejší ako mrkva a lepšie znáša mráz. Na záhone ho preto môžeme nechať až do jari, treba ho však chrániť čečinou, mulčovacíou vrstvou alebo krytom. Ak sa rozhodnete petržlen rýchliť, treba zasadiť korene do „petrželáka“, teda do kvetináča s otvormi a dať ho do chladnej pivnice alebo pareniska. Počas zimy ho potom môžete postupne vynášať do tepla a na svetlo, kde rýchlo vyrastie a vy môžete zberať vňať a použiť ju v studenej aj teplej kuchyni.

Hlúboviny

V novembri zberáme zo záhradky už iba neskoré odrody hlávkovej kapusty. Na uskladnenie používame zdravé, kvalitné kusy, ktorým odlomíme okrajové listy. Uskladňujeme celé rastliny aj s koreňmi v pivnici či na parenisku. Na strúhanie sú vhodné odrody „Dobrovodská jesenná kapusta“ a „Pourova červená“.

V tomto období sa zberá aj hlávkový kel, ktorý je však otužilejší ako kapusta, preto môže na záhone zostať čo najdlhšie. Zberáme ho zo záhona tesne pred kuchynskou úpravou. Proti mrazu ho stačí chrániť iba prikrývkou zo slamy alebo čečiny.

K najotužilejším druhom u nás pestovanej zeleniny patrí ružičkový kel. Vydrží mrazy až do -15 stupňov Celzia. Treba si však presne pozrieť, aký druh kelu sme vysadili. Mrazuvzdorné totiž nie sú všetky jeho odrody.

Jesenný výsev

Ak sme v novembri všetku zeleninu zo záhradky vyzbierali a pôdu upravili, môžeme začať s výsevom na budúci rok. Pri výbere semienok si ale dobre overte, či sú naozaj určené na neskorý výsev. Tieto semienka majú totiž na svojom povrchu látku, ktoré bránia predčasnemu vyklíčeniu. Vysiať môžete napr. kuchynskú cibuľu a šalotku, mrkvu, petržlen, čierny koreň a paštrnák.

Citroën s mladšou tvárou

Nový Citroën C4 prináša zmenenú a výraznejšiu tvár, ktorá posilňuje tvary, známe už od uvedenia v roku 2004. Najviac noviniek nájdete na prednej časti. Tá je teraz dynamickejšia, silnejšia a elegantnejšia. Nové krivky na maske chladiča s dvojitém šípom, inšpirované väčším modelom C5, zvyšujú eleganciu predných partií. Karoséria sa natiahla o 15 mm, aby dosiahla súčasných 4 275 mm hatchbacku a 4 288 mm v prípade kupé. Verzia kupé sa odlišuje krištáľovými aplikáciami v krytoch zadných svetiel. Spolu s exteriérom sa na vyššiu úroveň posunul aj interiér. Zmeny sa dotkli potahových látok, materiálov palubnej dosky a otáčkomer sa dostal doprostred prístrojovej dosky. Citroën C4 prepracoval ponuku benzínových motorizácií. Výkonnejšie, úspornejšie a ekologickejšie motory VTi 120 a THP 150 vzišli zo spolupráce s BMW a prinášajú nové potešenie z jazdy. Dvojlitrový naftový motor HDi už dnes spĺňa ekologickú normu Euro V. Nový motor HDi 140 FAP má už v sériovej výbave filter pevných častíc, je mimoriadne pružný, dynamický a popritom aj šetrný voči životnému prostrediu. Jeho výkon stúpol až na 103 kW (140 k). Nová C4 môže mať pod kapotou dva nové benzínové motory, ktoré vzišli zo spolupráce s BMW Group. Agregát VTi 120 s objemom valcov 1 598 cm³ dosahuje výkon 88 kW (120 k) pri 6 000 otáčkach za minútu. Najvyšší krútiaci moment 160 Nm vrcholí pri 4 250 otáčkach za minútu a prišiel namiesto 1,6i 16V. Motor THP 150 je namiesto 2,0i 16V. Využíva technológiu priameho vstrekovania benzínu a turbodúchadlo, čo mu umožnilo znížiť spotrebu a citelne zvýšiť výkon. Nový agregát dosahuje výkon 110 kW (150 k) pri 5 800 otáčkach za minútu. Maximálny krútiaci moment 240 Nm je k dispozícii od 1 400 otáčok za minútu. Bezo zmeny ostáva až do 4 000 otáčok za minútu. Ponuku komunikačných a telemetrických zariadení rozširuje príchod navigačného systému MyWay, doplneného o technológiu Bluetooth a možnosť spájania s prenosnými zariadeniami. Citroën C4 oslovil už 900 000 zákazníkov a zdá sa, že magický milión je s vynovenou technikou len otázka času.

„Potrebujem veľa lásky a slnka“,

hovorí štíhla, tmavovlasá a usmievavá herečka Gabriela Škrabáková Kreuz. Vidieť ju môžete v televíznom seriáli Panelák, ale aj v bratislavskom divadle West, v predstaveniach „Dokonalá svadba“, „Dovolenka snov“, „S pyžamom alebo bez“ a „Sylvia“.

Ranné hmly, padajúce lístie, šípky – jeseň naberá na obrátkach – aký máš k nej vzťah?

Jeseň sa mi páči, pokiaľ je pekná, slnečná. Vtedy je krásna, farebná. Páčia sa mi jej farby – oranžová, hnedá, žltá, medová... Aj padajúce lístie je fajn, ako dieťa som mala herbár, kde som si lisovala krásne listy a kvietky. Len keď sú celé dni zaliate hmlou a keď je sychravo, to nemám rada. Vtedy by som najradšej zaliezla pod perinu. Potrebujem k životu veľa slnka.

Si decembrový Strellec. Aj keď väčšina z nás horoskopom neverí, číta ich. Čo z toho, čo sa píše o Stelcoch, na teba platí?

My Strelci sme priami, vieme trafiť do čierneho. Sme dobrodružní, máme dobrý orientačný zmysel aj veľký zmysel pre spravodlivosť. Vieme sa rýchlo nadchnúť pre vec, sme výbušní, ale dobrosrdeční.

Ludia narodení v znamení Strelca vraj potrebujú dostatok voľnosti, slobody, neznesú obmedzovanie.

Platí to aj na mňa. Nemám rada takzvaný pocit „nôž na krk“. Ja nepotrebujem chodiť po rôznych párty alebo sa niekde potulovať, ale musím mať ten pocit, že keby som chcela, tak môžem. Strelci sú tvoriví, radi skúšajú nové veci a ja potrebujem mať pocit, že mi to bude (v prípade môjho záujmu) umožnené. Skrátka, ide o ten pocit, že mi nikto nič nezakazuje. Sama viem odhadnúť, čo je a čo nie je správne.

Čo ťa vie poriadne rozčúliť a naopak, čo ťa veľmi poteší?

Rozčúli ma ľudská hlúposť, egoizmus, zlomyseľnosť. Poteší ma spontánnosť, úprimnosť, milé slovo, spoločne strávené chvíle s rodinkou, keď sa môj syn smeje...

Keď hovoríš o Filipkovi, aké obdobie práve teraz prežíva a ty spolu s ním?

Filipko má tri rôčky a je úžasný. Veľmi veľa rozpráva, používa vážne výrazy dospelákov, je komunikatívny, prekvapuje ma ako cituje rôzne dialógy z rozprávok, čo pozerá. Je s ním zábava. Je veľmi zvedavý, všetko ho zaujíma. Vychutnávam si tento vek, veľmi som šťastná, že ho mám. Filipko sa rád túli, mojka, ukazuje mi ako silno, silno ma ľúbi. Ja som vtedy v siedmom nebi. Filipko je zmyslom môjho života.

Vníma ťa už aj cez médiá, ako reaguje, ak ťa napr. vidí v televízii?

Tým, že bol so mnou párkrát v štúdiu, myslí si, že keď ma vidí na obraze, tak tam o chvíľu bude aj on.

Keď skončí scéna so mnou, je smutný, ešte chce vidieť maminku. A keď počuje ako ma zahlásia, keď dabujem nejaký film, tak kričí, maminka, to si ty – Gabriela Škrabáková Kloj! **Seriál Panelák, v ktorom hráš, chytil za srdcia veľa divákov, pozerajú ho celé rodiny – a čo ty?**

Priznám sa, že keď môžem, rada si Panelák pozriem, páči sa mi. Inak pozeráme väčšinou rozprávky.

A stane sa, že keď dabujem nejaký skvelý film, ktorý ma chytí za srdce už pri dabovaní, rada si ho celý pozriem aj v televízii.

So svojou seriálovou sestrou Agátou máte výborný vzťah a ešte k tomu aj podobný vkus – čo sa mužov týka. Stalo sa ti niečo podobné s tvojou naozajstnou sestrou? Aký je váš vzťah?

So sestrou mám a vždy som mala výborný vzťah. Vzájomne si pomáhame, sme tu jedna pre druhú.

A čo sa týka tých typov, tak v tom sme rozdielne. Na chlapov sme mali vždy rôzny vkus.

Vraj sa máš sťahovať do domu mimo mesta, tešíš sa? Si spoločenský tvor...

Nie je to veľmi ďaleko od mesta, takže úplne odrezaná od ľudstva nebudem a na druhej strane, budem mať útočisko, keď budem chcieť byť v ústraní, zrelaxovať a „vypnúť“. Myslím, že na to je vidiek ako stvorený.

Dve jablká denne a ste fit

Jablká v župane

Potrebuje: 5 až 8 jablák, lístkové cesto, vajíčko, tvaroh, vanilkový cukor, cukor.

Postup: Jablká očistíte, nakrájate na mesiačiky a v troške vody s cukrom podusíte. Tvaroh vypracujete s vajítkom a vanilkovým cukrom. Lístkové cesto rozvalkáte do obdĺžnika a pokrájate na 5 – 8 väčších dielov. Na každý štvorec dáte jablká a na ne tvaroh. Ak máte kyslejšie jablká, posypte ich cukrom. Štvorčeky s plnkou zabalíte do batôžka, potriete vajítkom a dáte piecť do vyhriatej rúry.

Jablkový koláč z lístkového cesta

Potrebuje: lístkové cesto, 1 balenie okrúhlych piškót, 1 kg jablák, 100 g kryštálového cukru, 1 vrecúško vanilkového cukru, 1 lyžičku mletej škorice, 1 liter mlieka, 2 vrecúška vanilkového alebo čokoládového

pudingového prášku, 4 lyžice kryštálového cukru.

Postup: Lístkové cesto rozdelíme na polovice. Cesto rozvalkáme, poukladáme naň okrúhle piškóty, na piškóty navrstvíme postrúhané jablká, posypeme cukrom, vanilkovým cukrom a škorice. Na jablká vylejeme horúci puding pripravený z mlieka, pudingového prášku a 4 lyžíc cukru. Celé to prikryjeme rozvalkanou druhou polovicou lístkového cesta. Pečieme v rúre vyhriatej na 200 stupňov Celzia do ružova.

Jablkový závin

Potrebuje: 280 g hladkej múky, 80 g masla, 1 biely jogurt, štipku soli. Na plnku: 1 kg jablák, vrecúško vanilkového cukru, trochu škorice, 4 hrste kryštálového cukru.

Postup: Múku, rozpustené maslo, jogurt a štipku soli zmiešame a vypracujeme na hladké cesto. Cesto rozdelíme na 2 časti. Jednu časť natenko vyvalkáme na pomúčenej doske, pokvapkáme rozpusteným maslom, posypeme postrúhanými, vytlačenými jablkami, vanilkovým cukrom, kryštálovým cukrom, škorice a opäť pokvapkáme rozpusteným maslom. Opatrne skrútime do závinu a položíme na plech vymastený olejom. Obdobne pripravíme závin z druhej časti cesta. Potrieme maslom a pečieme vo vyhriatej rúre.

Naša krížovka – slovenské príslovie

slovenské príslovie	územno-správna jednotka	1. časť tajničky	dvojhláska	otázka pri stávke	Pomôcky: SENA, OBAMA, AMO	párový gén, aleomorfa	darovala	býv. jedn. obchod	rímskych 1 001		tropické ovocie	tu máš	ihičnatý strom	iným spôsobom	žiadal	dobrá vôľa
štát v USA					prvý muž					spray na nohy						
bola si na kolienách										2. časť tajničky solmizačná slabika						
rádium (zn.)			sorta hrozna						zvrätne zámeno			japonský pilot F1				
Eduard (dom.)			ťažký mäkký kov					predpona (jeden)	hmota				popravca			
vyžarovala teplo							údenársky výrobok	samec						popevok		
Fujala Oto	zn. lyžiarskych vlekov						úžitkový vták	samec		írska bohyňa liečenia					americký politik	rádiolo-kátor
ruské meno Vladimíra					druh opice						tumor, neoplazma					
túz				peňažná sústava	časť oceánu				starorímska minca			zvieracia končatina				
samárrium (zn.)		les		horizont (skr.)				súčasť ét. olejov a podobne (skr.)					kód letiska Madrid			
povaha (kniž.)		EČV okr. Topoľčany														
onemocnel							3. časť tajničky									
							čiastočne spracovaný tovar									

Riešenie z predchádzajúceho čísla: HLÚPOŠŤ A PÝCHA RASTÚ NA JEDNOM STROME.